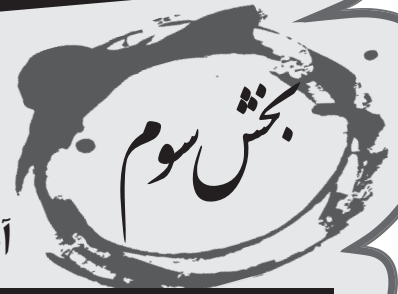

نمایش، مصاحبه و روزنگار یادگیری

ابزارهای ارزش‌یابی توصیفی

دکتر محرم آقازاده

آشنایی با ابزارهای چهارم تا ششم

کلیدواژه‌ها: ارزش‌یابی توصیفی، نمایشگاه، نمایش، مصاحبه، روزنگار یادگیری

اشاره

در دو قسمت قبلی این سلسله مطالب، علاوه بر آشنایی کلی با ابزارهای قابل استفاده در ارزش‌یابی توصیفی، ابزارهای اول تا سوم، شامل ارائه‌ی کلاسی، همایش و انشا توضیح داده شد. در این شماره و در ادامه با ابزارهای چهارم (نمایش)، پنجم (مصاحبه) و ششم (روزنگار یادگیری) آشنا می‌شویم.

۴. نمایشگاه/نمایش تعریف

برگزاری نمایشگاه یا نمایش فعالیتی است که از طریق آن یادگیرنده‌ی فرآیند، روش انجام کار یا نمونه‌هایی از این دست را تبیین یا استفاده می‌کند تا موفقیتش را در کسب مهارت‌هایی ویژه یا کسب دانش نشان دهد.

هدف

از نمایشگاه/نمایش می‌توان در موارد زیر بهره گرفت:

- نشان دادن موفقیت فردی در کسب مهارت‌های ویژه یا کسب دانش خاص در فضای عمومی‌تر
- سنجش پیشرفت یادگیرنده در تکلیفی که می‌طلبد دانش‌آموزان به‌طور فعال به انجام دادن کار بکوشند.
- آموزش دانش یا مهارتی به دیگران، به ویژه به همتایان.

ملاحظات از نمایشگاه/نمایش

- می‌توانید برای ارزش‌یابی تلفیقی استفاده کنید، یعنی اهداف دو یا سه درس را در نظر بگیرید و از یادگیرنده بخواهید تسلط خود را به نمایش بگذارند.
- می‌توانید برای پرورش و توسعه‌ی خلاقیت یادگیرندگان استفاده کنید.
- می‌توانید برای ایجاد رقابت بین یادگیرندگان بهره‌گیرید.
- می‌توانید کار گروهی و هم‌یارانه‌ای باشد که دانش‌آموزان در وقت‌های اضافی آن را به انجام برسانند.

ویژگی‌ها نمایشگاه/نمایش

- یک ارزش‌یابی است که در موقعیت‌های واقعی و ساختگی قابل استفاده است.
- معمولاً در این ارزش‌یابی فهرستی از ویژگی‌های عملکرد برای داوری استفاده می‌شود.
- تلاش می‌شود این ارزش‌یابی در موقعیت واقعی صورت پذیرد و در مجموع فرآیند و عناصر کسب مهارت در معرض قضاوت قرار گیرد.

روش استفاده از نمایشگاه/نمایش

برای کسب اطمینان از میزان مهارت و دانش یادگیرنده، به صورت فرآیندی از این روش می‌توان سود جست. در درس «علوم»، «مطالعات اجتماعی»، «تربیت بدنی» به‌وفور روش ارزش‌یابی حاضر کاربرد دارد.

۵. مصاحبه تعریف

مصاحبه، گفت‌وگوی رودررویی است که در آن همه‌ی افراد از معلم گرفته تا دانش‌آموز و والدین تلاش می‌کنند، دانش و فهم خود را

درباره‌ی موضوعات، مسئله و عنوان‌های مورد علاقه‌ی دوجانبه، با هم در میان بگذارند.

هدف

از هدف‌های مصاحبه می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

- روش ساختن موضع والدین و معلم درباره‌ی یک موضوع، یا مسئله
- واکاوی تفکر دانش‌آموز
- سنجش سطح فهم دانش‌آموز از مفهوم و روشی معین
- گردآوری اطلاعات، دست‌یابی به یک تبیین، تعیین مواضع و اندیشه‌ورزی برای پیداکردن راه‌های ایجاد انگیزه
- یاری رساندن به تشخیص و تبیین فهم دانش‌آموزان از کیفیت و ویژگی‌های یک کار و فعالیت کیفی.

ویژگی‌ها

- به راحتی می‌توان هدف و چارچوب مصاحبه را تعیین کرد. (برای مثال، کاوش رسمی و جستار غیررسمی)
- قابل استفاده برای کاوش‌گری درباره‌ی هر مسئله و هرگونه ملاحظه‌ای که در نظر گرفته شده است.
- قابلیت کاربرد به صورت متداول و منظم است.
- معمولاً آن را می‌توان با تعدادی سؤال هدایت کرد.

روش استفاده از مصاحبه معلم؛

- مسئول آماده‌سازی سؤالات گفت‌وگو برای هدایت جریان کار است؛ به علاوه معلم باید براساس پاسخ‌هایی که به سؤالات داده می‌شود، بتواند جریان مصاحبه را پی‌گیری کند

● باید اطلاعاتی را سامان دهد که بتواند در مصاحبه به اخذ تصمیم‌ها، رسیدن به توافقات و تولید راه‌حل‌ها یاری کند.

● مسئول نحوه‌ی وارد کردن دانش‌آموزان به جریان گفت‌وگو و هدایت آنان به بهره‌برداری از جریان مصاحبه است.

ملاحظات مصاحبه

می‌تواند زمان‌بر باشد، به‌ویژه زمانی که شرکت‌کنندگان تلاش می‌کنند به حقیقت مطلب دست یابند یا نشان دهند آن چه بیان می‌کنند، پذیرفتنی و عین واقعیت و حتماً از میان برداشتن مسئله است.

۶. روزنگار یادگیری تعریف

روزنگار یادگیری، نگاشت مستمر و تصویری از یادگیری، تفکر، پرسش‌گری، دغدغه‌های دانش‌آموز است.

هدف

از روزنگار یادگیری می‌توان در موارد زیر استفاده کرد:

- به تصویر کشیدن پیشرفت و رشد یادگیرنده

در طول زمان

- ایجاد فهرست‌هایی برای یادگیرندگان برای گردآوری و تفسیر اطلاعات، پرسش‌گر و ایجاد ارتباط.

ویژگی‌ها

- ابزار خوبی برای گسترش وضعیت دانش‌آموزی است که برای مدتی روی پروژه‌ای کار کرده است و در انجام دادن کار پروژه با دیگران هم‌یار بوده است.
- ارتباط خوبی برای گزارش وضعیت دانش‌آموزی است که برای مدتی روی پروژه‌ای کار کرده است و در انجام دادن کار پروژه با دیگران هم‌یار بوده است.
- می‌تواند اطلاعات مفید و زمینه‌ی بحث قابل‌عنایتی را درباره‌ی پیشرفت دانش‌آموز فراهم سازد.
- می‌تواند منبع ارزشمندی برای خواندن و نوشتن انفرادی یادگیرنده باشد.

روش استفاده از روزنگار یادگیری معلم؛

- رهنمودهایی را برای حفظ و نگه داشتن روزنگار یادگیری فراهم می‌آورد.
- بازخوردی منظم و پیوسته برای یادگیرندگان فراهم می‌آورد.

ملاحظات

روزنگار یادگیری

- امکان دارد برای برخی دانش‌آموزانی که دارای دشواری در بیان افکارشان به صورت نوشتاری هستند، چالش ایجاد کند.
- امکان و فرصت اندیشیدن درباره‌ی میزان و نحوه‌ی یادگیری برای دانش‌آموزان را فراهم می‌آورد.

